

Instytut Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Częstochowie

Stowarzyszenie Garnizon Fortecy Częstochowskiej

Twierdze osiemnastowiecznej Europy.

Spotkanie 2: Od Vaubana do Montalemberta.

Częstochowa, 22-23 września 2017 r.

Szanowni Państwo!

Zapraszamy do wzięcia udziału w II Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu *Twierdże osiemnastowiecznej Europy*, która odbędzie się w Częstochowie w dniach 22–23 września 2017 r.

Hasłem wywoławczym tegorocznej konferencji są nazwiska dwóch wybitnych inżynierów wojskowych – Sébastiena de Vaubana i Marca de Montalemberta. Obaj wnieśli bardzo duży wkład do rozwoju osiemnastowiecznej sztuki fortyfikacyjnej. Pierwszy z nich tworzył przede wszystkim w XVII wieku, ale dzieła jego stanowiły kanon niemal przez całe następne stulecie. Drugi z wymienionych prezentował swoje koncepcje w ostatniej ćwierci XVIII wieku, ale uznanie zdobył dopiero w epoce napoleońskiej. Ponieważ dzieła Vaubana i Montalemberta stanowiły wzór i inspirację dla wielu inżynierów wojskowych, dzięki czemu sztuka budowy, obrony i zdobywania twierdz stale się rozwijała, organizatorzy uznali za zasadne, aby właśnie ich wybrać na „patronów” spotkania.

Twierdze w XVIII wieku były istotnym elementem sztuki wojskowej. Stanowiły podstawę operacyjną działań ofensywnych lub zasadniczy element linii obronnych. Osłaniały mobilizację wojsk w głębi kraju oraz zapewniały zaopatrzenie lub schronienie dla korpusów polowych. W twierdzach znajdowały się lazarety dla chorych i rannych, przetrzymywano tam także jeńców wojennych. Poza tym należy zwrócić uwagę na pozamilitarne znaczenie twierdz. Znajdujące się w nich garnizony mogły wymuszać posłuszeństwo lub ochraniać miejscową ludność. Powszechną praktyką było umieszczanie w twierdzach więźniów, zarówno politycznych, jak i pospolitych. Oddziaływały one też na położone w ich obrębie lub nieopodal ośrodki miejskie, hamując ich rozwój lub wręcz odwrotnie wpływając stymulująco poprzez rozwój handlu, rzemiosła i usług.

W związku z tak szeroką tematyką proponujemy kilka obszarów badawczych:

1. Twierdze państwowe i prywatne na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
2. Twierdze państw europejskich;
3. Twierdze klasztorne – ufortyfikowane obiekty sakralne;
4. Twierdze w działaniach wojennych;
5. Inżynierowie i plany twierdz;
6. Garnizony, artyleria i cekhauzy w osiemnastowiecznych twierdzach;
7. Relacje pomiędzy twierdzą a miastem, żołnierzami a cywilami;
8. Twierdza – miejsce odosobnienia.
9. Twierdze w pamiętnikach i literaturze;
10. Ochrona zabytków – doświadczenia i inicjatywy.

Wprawdzie chcemy skupić się przede wszystkim na wieku osiemnastym, ale tak jak poprzednio ramy chronologiczne nie będą zbyt sztywne – otwarci jesteśmy na oba przełomy stuleci.

Poza wymienionymi powyżej celami naukowymi konferencja ma popularyzować wiedzę z zakresu historii powszechnej i historii Polski, a także rozbudzać wśród młodzieży zainteresowanie mało znanym okresem XVIII wieku. W związku z tym zaplanowano imprezę towarzyszącą – inscenizację biwaku osiemnastowiecznej armii pod murami Twierdzy Jasnogórskiej. Wezmą w tym udział członkowie Stowarzyszenia Garnizon Fortecy Częstochowskiej oraz inne grupy rekonstrukcyjne. Zobaczyć będzie można jak wyglądało życie obozowe ówczesnych żołnierzy, pokaz uzbrojenia, musztrę oraz potyczkę pomiędzy żołnierzami garnizonu jasnogórskiego a pruskimi maruderami.

Do udziału w konferencji zapraszamy historyków, historyków sztuki, archeologów, literaturoznawców oraz przedstawicieli innych dyscyplin naukowych, którzy chcieliby się podzielić wynikami swoich badań naukowych. Efekty naszego spotkania planujemy zaprezentować w recenzowanej wieloautorskiej monografii.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

- dr hab. Maciej Trąbski, prof. AJD – przewodniczący,
- dr Anna Czerniecka-Haberko
- dr Katarzyna Milik
- dr Norbert Morawiec
- Artur Kramer (SGFCz)

KOMITET NAUKOWY:

- prof. dr hab. Bogusław Dybaś
- prof. dr hab. Mirosław Nagielski
- prof. dr hab. Tadeusz Srogosz

SEKRETARIAT KONFERENCJI

mgr Łukasz Cholewiński

e-mail: lukaszczewa1@wp.pl

Karty zgłoszeniowe należy przesłać na adres mailowy: **lukaszczewa1@wp.pl**

Termin nadsyłania kart zgłoszeniowych: **do 31 maja 2017 r.**

Ogłoszenie listy referentów: **po 15 czerwca 2017 r.**

Termin dokonania opłaty konferencyjnej: **do 31 sierpnia 2017 r.**

Opłata konferencyjna: **300 zł**

Konto bankowe PTH Oddział w Częstochowie, 42-215 Częstochowa, Armii Krajowej 36a,
NIP: 5251553779, **Bank Pocztowy S.A. 94 1320 1465 2874 4065 2000 0001**

Tytuł przelewu: ***Twierdze 2017*** oraz **imię i nazwisko wpłacającego.**

Organizatorzy zapewniają: materiały konferencyjne, dwa noclegi (21/22 i 22/23 września) oraz wyżywienie w czasie trwania konferencji. Nie zapewniamy natomiast zwrotu kosztów podróży.

Referaty prosimy przygotować max. na 20 min. wystąpienia, natomiast materiały multimedialne, które będą wykorzystywane przez Państwa podczas wystąpienia, prosimy tworzyć w programie PowerPoint lub w formacie PDF.